

Pietari EU:n Venäjän ja Suomen suhteiden näkökulmasta

Hyvät naiset ja herrat!

Hyvät ystävät!

Sallikaa minun Pietarin kaupungin hallituksen puolesta onnitella syvästi kunnioitettavaa Eurofacts Oy:n hallituksen puheenjohtaja Anders Blomia menestyksellisen toiminnan 20-vuotiaan taipaleen johdosta.

Venäläis-suomalaisia suhteita leimaa vuonna 2009 kaksi merkkipäivää - Suomen valtiollisen kehityksen 200-vuotisjuhla ja vanhan yhteistyökumppanimme Eurofacts Oy:n 20-vuotispäivä. Minulla on ilo todeta, että maittemme monivuotinen kanssakäyminen, joka on perinteisesti rakentunut yhteistyön ja toistensa kunnioituksen periaatteille, on olennoitunut mainitsemani yhtiön työtyyliin ja sen toimintatapoihin.

Olen varma siitä, että avaimet nyky maailman ongelmien ratkaisemiseen ovat paljolti kyvyssä rakentaa kansainvälinen yhteistyö. Tänäpä on mahdoton pakottaa yhteistyöhön. On osoitettava, että ajat nimenomaan yhteistä etua etkä ainoastaan omia itsekkäitä intressejä. Mikäli et pysty tähän niin vakavat yhteistyökumppanit pidättäytyvät yhteistyöstä. Jo pelkästään tämä voi tuomita epäonnistumiseen minkä tahansa hyvän hankkeen. Taas partnerin kunnioittaminen ja luottamus, halu kehittää keskinäisesti edullista yhteistyötä ovat takeena hyvien naapurisuhteiden kehitykselle.

Suomi kuuluu Pietarin viiden tärkeimmän liikekumppanin joukkoon. Se on merkittävä investori kaupunkimme talouteen. Niinpä vuonna 2008 Pietarin ja Suomen dynaamisesti kehittyvä tavaranvaihto ylsi 3 miljardin dollariin. Se on 26 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Viime vuonna suomalaiset investoivat Pietarin elinkeinoihin yli 480 miljoonaa dollaria eli 8 % kaikista ulkomaalaisista investoinneista. Suomi kuuluu Pietarin suurimpien sijoittajien kolmikkoon. On erityisen tärkeä, että suurin osa näistä investoinneista ovat suoria investointeja reaalityömarkkinoihin.

Vuosisatojen kuluessa rakentamamme humanitaarisen alan suhteet kelpaavat malliesimerkiksi muille kansoille. Tunnumme ja arvostamme toistemme kulttuuria ja perinteitä.

Suhteet Suomen eri maakuntiin ja kaupunkeihin kehittyvät suotuisasti. Hyväksi perinteeksi on muodostunut kaupunkiemme päivien vietto. En malta olla muistamatta niitä lämpimiä, ystävällisiä ja samalla rakentavia tapaamisia Helsingissä tämän vuoden huhtikuussa pidettyjen Pietarin päivien kuluessa. Merkkivuotena järjestettiin Pietarin päivät Imatralla. Parin viikon päästä Pietarin päivät starttaavat Turussa.

On mieluisaa todeta, että Pietarissa toimii eniten juuri suomalaisia yrityksiä. Niiden suomalaisten uranuurtajayritysten joukossa, jotka ensimmäisinä tulivat Pietarin markkinoille, oli Eurofacts Oy. Juuri sen myötävaikutuksella laadittiin Pietarin ensimmäiset puhelinluettelot ja aloitettiin intensiivinen ideavaihto. Eurofacts oli ensimmäinen ulkomaalainen yritys, joka on saanut kaupungin hallinnon virallisen neuvonantajan statuksen.

Anders Blomin välittömällä osanotolla käynnistyi joukko hankkeita, joilla oli perustava merkitys Pietarin ja yhtyneen Euroopan jatkokontakteille. Juuri Eurofactsin avulla hiottiin ne vuorovaikutuksen mallit, jotka ulotettiin jatkossa muihin Euroopan maihin. Riittänee kun mainitaan ajankohtaisuutensa säilyttänyt tietoyhteiskunnan luomiseen tähtäävä Infodev-hanke, joka toteutui Maailman pankin tuella.

Näiden hankkeiden aktiiviseen ja hedelmälliseen toteutukseen ovat osallistuneet Eurofactsin pietarilainen tytäryhtiö - Jevrofakty-Pietari ja sen pysyvä toimitusjohtaja Marina Semtchenko, joka on tuonut ansiokkaan henkilökohtaisen panoksen Pietarin ja Suomen suhteiden edelleen kehittämiseen.

Suomen EU-jäsenyys ja suomalaisten yritysten asemien vahvistuminen Venäjän markkinoilla on poikanut ajatuksen perustaa Pietarin hallituksen suomalainen neuvonantajaryhmä, joka toimisi Pietarissa toimivien suurimpien suomalaisten yritysten ylimmän johdon yhdistävänä linkkinä.

Riittänee kun mainitaan sellaiset yritykset kuin Pohjoismaiden suurin sähköenergiakonserni Fortum Oyj, petrokemian lippulaiva Neste Oyj, Pohjoismaiden johtava telealan konserni TeliaSonera Oyj, satamalaitteiden ja -logistiikkaratkaisujen maailman johtaja Cargotec Oyj, maailmankuulu hissivalmistaja Kone Oyj, leipätuotteiden markkinajohtaja Fazer Oy, Pohjoisen Euroopan modernein painotalo Hansaprint Oy, Suomen Valtion Rautatiet ja sen Helsinki-Pietari pikajunahanke sekä infrahankkeiden johtaja Destia Oy ja joukko muita yrityksiä.

Vuodesta 1996 Suomalaisen neuvonantajaryhmän johdossa on ollut useita tunnettuja liikemiehiä, joista mainittakoon Matti Vuoria, Keijo Suila, Mikael Lilius ja Ilkka Herlin. Neuvonantajaryhmän pysyvänä suomalaisena koordinaattorina on kaikkina vuosina toiminut Anders Blom. Suuressa määrin juuri hänen tarkoituksenmukaisen toiminnan tuloksena Pietarin hallituksen suomalainen neuvonantajaryhmä on kasvanut Pietarin hallituksen ja Suomen johtavien yritysten yhteistyön ja informaatiovuorovaikutuksen ainutlaatuiseksi instituutioksi.

Pidämme suuressa arvossa suomalaisten yhteistyökumppaneiden toimintaa Venäjän ja Euroopan neuvoston lukuisten kontaktien virittäjänä.

Tänä päivänä EU on Venäjän suurin kauppakumppani ja investoija. Kahdenkeskiset kauppataloudelliset suhteemme ovat olleet nousussa useiden vuosien kuluessa. Venäjä on EU:n kolmanneksi tärkein kauppakumppani USA:n ja Kiinan jälkeen.

Tärkeä paikka tässä yhteistyössä kuuluu Pietarille. Vuosina 2003–2008 Pietarin tavaravaihto EU-maiden kanssa kasvoi melkein 7,5 kertaa. Kuluvan vuoden alkupuoliskolla huomattiin eräänlaisena trendinä Pietarin ja EU-maiden tavaravaihdon lasku edellisen vuoden samaan jaksoon verrattuna. Kuten ymmärrätte hyvin, tämä oli maailman vaikean taloustilanteen seurausta. Taloudellinen kriisi on vakava haaste poikkeuksetta kaikille maille. Kuitenkaan kriisi ei meitä pahemmin yllättänyt.

Viime vuosina Pietari ylsi taloudellisen ja sosiaalikehityksen ennätysmäisiin tuloksiin. Siitä on tullut Venäjän alueiden johtaja niin taloudellisen kehityksen vauhdin ja investointien määrän kuin myös elintason ja elämänlaadun osalta. Tästä on tullut tietynlainen turvallisuustyyny, joka auttaa vaimentaa kriisin ja mahdollisimman kivuttomasti voittamaan sen seurauksia.

Vaikka tänä vuonna oli pakko tehdä korjauksia kaupungin budjettiin, ei ole epäilystäkään siitä, että kaupunki täyttää kaikki sosiaalisitoumuksensa.

Mahdollisimman suotuisien investointiedellytysten luominen säilyy edelleen ensisijaisten tehtävien joukossa. Monitoroimme tilannetta työmarkkinoilla, olemme kartoittaneet toimenpiteitä teollisuuden ja pk-sektorin tukemiseksi. Keskusvallan tukemana kaupunki toteuttaa mittavia infra- ja innovaatiohankkeita, joiden tavoitteena on kaupungin taloudellisen perustan vahvistaminen. Mainitsemani toimenpiteet auttavat meitä ulos kriisistä minimoimalla sen haitallisia vaikutuksia.

Uskon vilpittömästi siihen, että mitkään ulkopuoliset seikat, mukaan lukien maailman talouskriisistä johtuvat finanssivaikkeudet, eivät pysty häiritsemään yhteistyötämme Suomen kanssa. Kriisihän ei ole pelkkiä koettelemuksia vaan myös uusia mahdollisuuksia taloudellisen kasvun varmistamiseksi sekä yhteistyömme laajentamiseksi ja lujittamiseksi.

Puhuessani yhteisistä yhteistyöhankkeista ja -ohjelmista tekee mieli mainita, että Pietari harjoittaa vilkasta vuorovaikutusta Suomen kanssa EU-Venäjä-yhteistyöohjelman puitteissa.

Tähän mennessä on saatettu menestyksellä päätökseen sellaiset EU:n naapurisuusohjelmat kuin Kaakkois-Syömi - Venäjä ja Itämeren region.

Näiden ohjelmien puitteissa vuosina 2005–2008 on toteutettu noin 40 hanketta, joissa mukana oli partnereita Pietarista. On paikallaan korostaa toteutettujen hankkeiden korkea laatu ja niiden merkitys alueemme taloudellisen kehityksen ensisijaisten tehtävien ratkaisemisessa.

Minulle tuottaa mielihyvää, että yhteistyömme Kaakkois-Suomen kanssa kehittyy dynaamisesti ja on mielestäni malliesimerkki Venäjän ja EU:n raja-alueiden yhteistyöstä.

Tämän yhteydessä haluan mainita erityisesti Pietarin korridorin - visiosta toimintaan -nimistä hanketta, joka on EU:n rahoittaman Kaakkois-Suomi - Venäjä-naapurisuusohjelman vaikeimpia ja työvaltaisia hankkeita.

Kyseisen hankkeen puitteissa toimineet 200 suomalaista ja venäläistä asiantuntijaa määrittivät yhdessä Pietarin, Leningradin oblastin ja Kaakkois-Suomen yhteistyön ensisijaisia toiminta-alueita. Kehiteltiin yhteisiä ehdotuksia näiden prioriteettien konkretisoimiseksi ja eteenpäinviemiseksi uusilla lähialueyhteistyöohjelmilla.

Vuonna 2006 TACIS-ohjelman päätyttyä ja uuden eurooppalaisen naapurisuuden ja partneruuden työvälineen tultua voimaan Euroopan komission toimesta Pietarin hallinto yhdessä Venäjän ulko- ja aluekehitysministeriöiden sekä rajakumppaneiden kanssa osallistui aktiivisesti vuosille 2007-2013 tarkoitettujen naapurisuus- ja partneruusohjelmien laatimiseen, jotka edellyttävät toimenpiteiden tasavertaista rahoittamista.

Emme ole valitettavasti ryhtyneet mainittujen ohjelmien rahoittamiseen, koska Venäjän federaation ja Euroopan yhteisön komission välinen finanssisopimus odottaa lopullista päättämistä ja allekirjoittamista. Toivomme tämän tapahtuvan lähiaikana.

Toinen kahdenkeskisen yhteistyön tärkeä linja on lähialueiden yhteistyö.

Pietari arvostaa korkealle yhdessä suomalaisten kanssa tehtävää työtä Hallitusten välisen lähialueyhteistyöohjelman puitteissa. Tämä työ on käynnistynyt runsaat 15 vuotta sitten. Meillä on paljon saavutuksia, joista voimme olla ylpeitä. Näinä vuosina Pietarissa on toteutunut yli 120 hanketta, joihin suomalaiset ovat käyttäneet noin 60 miljoonaa euroa. Olemme kulkeneet

taipaleen yksipuolisesta teknisestä avustamisesta kahdenkeskiseen ja tasavertaiseen partneruuteen.

Tänään yhteistyön ensisijaisia tavoitteita on lähialueyhteistyö tiedevaltaisissa ja innovatiivisissa korkean teknologian hankkeissa. Tämä takaa meidän alueen pitkäjänteinen kilpailukyky maailman markkinoilla.

Emme salaile pyrkimystämme tehdä Pietarista Venäjän innovaatiopääkaupunki ja eräs maailman innovaatioiden keskus. Juuri sen takia panostamme tämän alan kansainväliseen yhteistyöhön.

30. syyskuuta - 3. lokakuuta Pietarissa järjestetään Venäjän innovaatioviikon puitteissa Kansainvälinen Innofoorumi.

Suomi on maailman innovaatiokehityksen (Global Innovation Scoreboard) tunnustettuja johtajia. Juuri sen takia meille on tärkeä vuorovaikutus Suomen kanssa innovaatioiden alalla. Niinpä suomalaisen osapuolen ehdotus järjestää Innoviikon puitteissa pyöreän pöydän keskustelu **Älykäs tie: ICT ja liikenneturvallisuus** on saanut aikaan suurta kiinnostusta venäläisten taholta. Tämä osoittaa taas kerran kuinka ajankohtainen on Liikenneturvallisuusfoorumin puitteissa tapahtuva yhteistyömme. Olen iloinen tavatessani Teidät Pietarissa innofoorumin merkeissä.

Pietari kiinnittää paljon huomiota yhteistyöhön EU-maiden, Norjan ja Islannin kanssa Suomen jo vuonna 1997 lanseeraman Pohjoisen ulottuvuuden ohjelman puitteissa.

Pohjoisen ulottuvuuden ohjelman tunnetuin ja menestyksellisin hanke on Pietarin lounaisen jätevesipuhdistamon rakentamisen päätökseen saattaminen. Parhaillaan on työn alla kaikkien puhdistamattomien jätevesien laskun estäminen Suomen lahteen. Haluaisin käyttää tilaisuutta hyväkseni kiittääkseen teitä näiden ympäristöhankkeiden aktiivisesta tukemisesta.

Käsitlemme Pohjoisen ulottuvuuden mahdollisuuksia ja mekanismeja neljän tiekartan sisältämien ideoiden alueellisena toteutuksena. Nykyään Pohjoisen ulottuvuuden puitteissa toimii kaksi partneruusohjelmaa: ympäristönsuojelupartneruus sekä terveydenhuolto- ja sosiaalihuoltopartneruus. Ensi vuoden tammikuun 1. päivästä lähtien käynnistyy kuljetus- ja logistiikkapartneruus, josta päätettiin Pietarissa Pohjoisen ulottuvuuden ensimmäisessä ulkoministerikokouksessa 28. lokakuuta 2008.

Pietari on tehnyt aloitteen innovaatio- ja korkean teknologian partneruuden luomiseksi. Pidämme tarkoituksenmukaisena Pohjoisen ulottuvuuden humanitäärisen tekijän laajentamista ja kulttuurin alan partneruuden käynnistämistä.

Kaupunkimme, joka on maantieteellisesti Venäjän ja EU:n tärkeimpien kuljetusväylien ja taloudellisten yhteyksien yhtymäkohta ja poliittisesti kansainvälisen yhteistyön keskus on saanut Pohjoisen ulottuvuuden pääkaupungin statuksen, mistä olemme hyvin ylpeitä.

Pohjoinen ulottuvuus tulee vastedeskin olemaan Pietarin hallinnon ensisijaisen tärkeitä toiminta-alueita.

Salkussamme on paljon projektitarjouksia, jotka ovat kiinnostavia venäläisille ja suomalaisille yhteistyökumppaneille. Olen varma siitä, että edessämme on dynaamisen kehityksen uusi kierros. Yhteisten intressien tärkeä alue ovat kuljetus ja logistiikka. Uskon, että on korkea aika laatia

yhteinen venäläis-suomalainen kuljetusstrategia. Olen vakuuttunut, että Pietarin ja Helsingin välisen nopean junayhteyden avaaminen antaa sysäyksen matkailun kehitykselle.

Yhteistyömme ympäristöulottuvuuden merkitys on kiistaton. TecnoPolis Oy:n kehittämällä teknopuistomallilla on suuri osuus kaupunkimme innovaatiokehityksessä. Tietoyhteiskuntaan siirtymisen jouduttaminen on elintärkeä tehtävä. Näiden ja monien uiden tehtävien ratkaisemisessa luotamme suomalaisten yhteistyökumppaneiden eturivin kokemuksiin.

Sallikaa minun päätteeksi toivottaa Eurofacts Oy:lle, joka on vasta astumassa kypsään ikään sekä sen perustajalle ja vanhalle ystävälleni Andersille terveyttä ja hyvää tuuria, onnea ja hyvinvointia, menestystä ja kukoistusta.